

บทคัดย่อ

การขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็วและไร้ทิศทาง ในพื้นที่กรุงเทพ ฯ และปริมณฑล ส่งผลให้เกิดลักษณะพื้นที่เมืองขยายมาบรรจบกัน ในพื้นที่ต่อเนื่องระหว่างกรุงเทพ ฯ และจังหวัดสมุทรปราการ การบรรจบกันระหว่างเมืองสองเมืองที่มีรูปแบบการปกครองที่ต่างกัน ย่อมส่งผลกระทบต่อพื้นที่ต่อเนื่องโดยเฉพาะในด้านโครงสร้างของเมืองในพื้นที่ดังกล่าว

การศึกษานี้มุ่งเน้นศึกษาลักษณะโครงสร้างของเมืองในด้าน กายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงการวิเคราะห์ความแตกต่าง ของโครงสร้างของเมืองในพื้นที่ต่อเนื่องในเขตกรุงเทพ ฯ และในเขตสมุทรปราการ เพื่อการเสนอแนะแนวทางการวางผังเมืองที่สอดคล้องกับพื้นที่ดังกล่าวอย่างเหมาะสม

จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าในพื้นที่ต่อเนื่องระหว่างกรุงเทพมหานครและจังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยของกลุ่มคนชั้นกลางมีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรี มีรายได้ส่วนใหญ่ในช่วง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน มีลักษณะการขยายตัวของเมืองตามแนวเส้นทางการคมนาคมโดยเฉพาะในบริเวณถนนสายหลัก การให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่อยู่ในระดับที่ประชาชนพึงพอใจ

สำหรับการวิเคราะห์ความแตกต่างโครงสร้างของเมืองในเขตกรุงเทพ ฯ และเขตจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ทั้งสองเขตพื้นที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านสังคมและเศรษฐกิจในระดับตัวบุคคล อาทิเช่น ระดับการศึกษาของผู้อยู่อาศัย จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพรายได้ แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของกลุ่มผู้อยู่อาศัยพื้นที่ต่อเนื่องดังกล่าว สำหรับโครงสร้างเมืองในด้านกายภาพนั้นมีความแตกต่างกันไม่มากนัก แต่ที่แตกต่างและมีความสำคัญคือด้านการให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ โดยพื้นที่ ที่มีหน่วยงานในด้านการปกครองดีกว่าอย่างกรุงเทพ ฯ จะมีการให้บริการที่ดีกว่าพื้นที่ในเขตสมุทรปราการ การที่จะวางผังเมืองเพื่อให้เกิดความที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ต่อเนื่องจึงควรคำนึงถึง การประสานงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการวางแผนของทั้งสองพื้นที่อย่างเป็นระบบ ประกอบกับการบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมทางด้านผังเมืองต้องมีความระมัดระวังและไม่แตกต่างกัน เพื่อป้องกันการขยายตัวของเมืองในพื้นที่ต่อเนื่องเพิ่มมากยิ่งขึ้น จนส่งต่อปัญหาการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานและความแออัดตามมา